Р Е Ш Е Н И Е
№ 43225

гр. София, 04.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Първо отделение 69 състав,** в публично заседание на 28.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **8216** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал.2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на М. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област К., гражданин на Сирийска арабска република, срещу Решение № 166Х от 19.05.2026 г. на интервюиращ орган при Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на решението поради съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на закона и несъответствие с неговата цел. Жалбоподателят счита, че посочената в решението фактическа обстановка не е изяснена поради непълнота на доказателствата. Претендира се отмяна на акта и връщане на преписката за ново разглеждане.

Ответникът интервюиращ орган при ДАБ оспорва жалбата в писмена защита от 23.10.2026 г., чрез юрк. П. Р.. Твърди, че молителят не излага нови факти и твърдения, които да не са преклудирани при предходното производство. Данните относно актуалната обстановка в С. сочели тенденция към стабилизиране, значителен брой завръщания, при липса на безогледно насилие.

Административен Съд С. – град, Първо отделение, 69 състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи, становището на представителя на СГП и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба вх. № 2489 от15.08.2024 г. по описа на РПЦ - Х., М. А. А., арабин по народност, вероизповедание - мюсюлманин сунит, семейно положение - неженен, за първи път е поискал предоставяне на международна закрила. Самоличността му е установена с декларация по чл.30, ал.1 ,т.3 от ЗУБ. Впоследствие приложил копие от сирийска лична карта.
На проведено на 07.10.2024 г. интервю сирийският гражданин заявил, че е роден и живял в [населено място], област К., но се местил на различни места, когато имало сражения. В родното му село останали майка му, петима братя и четири сестри. Като причина за напускане на С. посочил, че там няма мир и спокойствие, а в Д. не може да живее по финансови причини, било много скъпо, освен това си нямал никого там. Напуснал С. на 04.07.2024 г., нелегално за Турция. Искал да дойде в България и влязъл в страната незаконно на 28.07.2024 г. Не е бил арестуван или осъждан. В родното му място от Свободната армия и от редовната армия набирали войници, влизали вечер, отвличали хората и ги заставяли да се бият за тях. Имало „Х.“ и иранци. Било много опасно, вечер не можело да си отвориш прозореца. Когато напуснал С., в родното му село имало сражения, което било под контрола на редовната армия. Конкретния повод да напусне С. бил, че кметът на селото очаквал да му дадат списък на всички, които трябва да служат в редовната армия. Него го търсили веднъж, през м. декември 2023 г., но той избягал. Изразил нежелание да служи в армиията. Не заявил проблеми с официалната власт, не членувал в политически партии, организации или военни групировки. Лично спрямо него не били отправяни заплахи. Не желае да се върне в страната си на произход, тъй като ще го вземат в казармата или ще бъде арестуван.
С Решение № 13172 от 17.12.2024 г. на председателя на ДАБ при МС на сирийския гражданин е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут. Административният орган е приел, че изтъкнатите от кандидата причини за напускане на С. не попадат в предметния обхват на чл.8, ал.1 от ЗУБ, поради липса на твърдения за преследване по причина на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Сочените от кандидата причини за напускане на С. не отговаряли на разпоредбите на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, според които „преследване" е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост, което не се установява в конкретния случай.
Относно опасенията на кандидата, че ще бъде взет в казармата, председателят на ДАБ се е позовал на Наръчник по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Върховния комисар на организацията на обединените нации за бежанците (ВКБООН), Глава V, буква В, параграф 167, според който в страни, където военната служба е задължителна, неизпълнението на това задължение често е наказуемо по закон. Независимо дали военната повинност е задължителна или не, дезертирането неминуемо се счита за криминално престъпление. Наказанието в различните страни е различно и обикновено не се счита за преследване. Опасенията от преследване и наказание за дезертиране или за опит за бягство от военна служба сами по себе си не представляват основателни опасения от преследване по смисъла на дефиницията. Дискриминационни или други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също не били заявени.
Административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

След извършен анализ на информацията за обстановката в С. изложена в Справка с вх. № МД-02-3 от 15.10.2024 г. на дирекция „Международна дейност" към ДАБ при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 по тълкуването на чл. 15, б. „в" от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".
Посочено е в решението, че в С. се наблюдава съществена промяна в политическата и икономическата ситуация. В допълнение, на територията на С. международни организации, които предлагат услуги за закрила и подкрепа в полза на вътрешно разселени лица, търсещи убежище лица, бежанци, завърнали се лица и приемащи общности. Цитирана е справка с вх. № ЦУ-1851 от 27.08.2024 г. на ДМД на ДАБ при МС, според която „...К. е сред провинциите в С., където са регистрирани най-ниските нива на инциденти със сигурността. През периода 1 август 2022 г. - 28 юли 2023 г. в провинцията са отчетени 49 инцидента със сигурността (средно по един инцидент на седмица), регистрирани от ACLED, от които 16 са "битки", 24 са насилие с "експлозиви/дистанционно насилие", а 9 инцидента са дефинирани като "насилие срещу цивилни". 47 от инцидентите са регистрирани в окръг К., а в окръг Ал Ф. са записани два инцидента, и двата дефинирани като "дистанционно насилие". В периода 1 август - 30 ноември 2023 г. в К. са регистрирани 16 инцидента със сигурността, което представлява средно 0,9 инцидента седмично...". Формиран е извод, че независимо от наличието на инциденти, ситуацията със сигурността в провинция К. и в С. е стабилна и не може да се говори за наличие на безогледно насилие. Съобразено е, че в конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата, поради което и за да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, безогледното насилие в С. следвало да е изключително, каквото според цитираната информация за обстановката там, то не е. Спрямо заявителя липсвали сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието му на територията на държавата си по произход, той би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплаха, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут. Административният орган е приел, че завръщането на сирийския гражданин в родното му [населено място], област К., е законно, физически достъпно, релевантно и разумно, като там той би могъл да се адаптира отново в обществото. Съобразен е и фактът, че цялото му семейството е останало да живее в С., и по-точно в [населено място], област К., което обстоятелство обосновавало по безспорен начин ниската вероятност те да бъдат изложени на реална опасност от тежки посегателства, което би следвало да важи и за кандидата за закрила.
Решението на председателя на ДАБ е обжалвано пред Административен съд Хасково, който с Решение № 1861 от 28.02.2025 г. по адм, дело № 186/2025 г. е оставил жалбата без уважение. Решението е оставено в сила с Решение № 5811 от 03.06.2025 г. по адм. дело № 3842/2025 г. на ВАС.
На 25.07.2025 г. чуждият гражданин е подал последваща молба с вх. № КП-01-6186. С Решение № 103Х от 13.08.2025 г, интервюиращ орган на ДАБ не е допуснал последващата молба да производство за предоставяне на международна закрила. Решението е било връчено неприсъствено на 10.09,2025 г., не е обжалвано и е влязло в законова сила.
Сирийският гражданин е подал процесната трета молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. за международна закрила, която обосновава с мотив, че е политически гонен от настоящия режим в С. и са нарушени правата му на свобода на мнението и вероизповеданието. В допълнение, молителят работел и бил интегриран в българското общество.
Постановено е оспореното Решение № 166Х от 19.05.2026 г. на интервюиращ орган при ДАБ при

МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от ЗУБ не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последваща молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. Административният орган се е позовал на чл. 13, ал. 2 от ЗУБ, според който производството за предоставяне на международна закрила не се образува, когато чужденецът е подал последваща молба, в която не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход. Относно новонаведените твърдения на кандидата за политическа ангажираност, решаващият орган е съобразил, че в интервю от 07.10.2024 г. чуждият гражданин е споделил, че не е членувал в политическа партия или организация и не е имал проблеми в страната си заради етническата си принадлежност - арабин, както и заради изповядваната от него религия на мюсюлманин сунит. Поради неангажираността му с политическа партия не ставало ясно за какво политическо гонение от настоящата власт говори молителят в последващата си молба. Следвало да се има предвид, че сунитските араби в С. съставляват около 60% от общия брой на населението, а воденото от А. ал- Ш. правителство в по-голямата си част били сирийски араби и предимно сунитски мюсюлмани. Обсъдено е обстоятелството, че цялото рождено семейство на кандидата – майка, шестима братя и пет сестри, са останали да живеят в родното му [населено място], област К., поради което логично възниквал въпросът как до момента никой от семейството му не е пострадал от въпросните спорове, а опасността е единствено за молителя.

Относно ситуацията в страната на произход на кандидата интервюиращият орган се е позовал на информационна справка с вх. № МД-02-130 от 01.04.2026 г. на Дирекция „Международна дейност" на ДАБ при МС. Цитирани са данни на ВКБООН относно общия брой на завърнали се лица. От представената информация в справката ставало ясно, че за завръщащите се в С. бежанци е осигурена подкрепа - транспортна, хуманитарна, финансова и психосоциална. Формиран е извод, че направените от молителя изявления в последващата му молба не покриват понятието „нови лични обстоятелства" по смисъла на чл. 13, ал. 2 от ЗУБ, а чуждият гражданин не представя нови елементи или факти, които да наведат на извод, че същият отговаря на условията за предоставяне на международна закрила по Директива 2011/95/ЕС. Липсвали конкретни твърдения, че новият режим в С. или групировки, на които последният не желае или не може да противодейства, биха преследвали чужденеца по причина на неговата раса, религия, етнос, политически убеждения или социален статус. Според цитираната справка, в С. се наблюдавала съществена промяна в политическата и икономическата обстановка. Въпреки наличието на отделни конфликти, не следвало да се приеме, че е налице безогледно насилие в област К.. Посочено е в допълнение, че към датата на вземане на решението няма информация да са регистрирани масови случаи на физическо или психическо насилие, правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин, наказателно преследване или наказания, които са непропорционални, наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба, както и действия насочени срещу лицата по причини на техния пол или срещу деца. Не можело да се счита, че със самото си присъствие в родния си край или в друго населено място молителят ще бъде изложен на тежки заплахи срещу живота или личността му поради безогледно насилие, породено от въоръжен конфликт.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на 11.06.2026 г. Жалбата е подаденапо пощата, в срока по чл.84, ал.2 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1

АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.2 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.
Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.
Оспореното решение за недопускане на последващата молба е издадено на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ от компетентен административен орган съгласно Заповед № РД-05-76 от 26.01.2026 г. на председателя на ДАБ за определяне на В. З. Д. за интервюиращ орган и при липса на данни за нарушение на процедурата по чл. 76в, ал. 1 ЗУБ и на срока по чл.76б, ал.1 от ЗУБ – 14 работни дни от подаване на молбата. Правата на кандидата в производството за закрила надлежно са охранени чрез връчването му на Указания рег. №УП-33888 от 28.04.2026 г. относно реда за подаване на молба за международна закрила и за процедурата, която ще се следва, вкл. в раздел I „Последваща молба за предоставяне на международна закрила“. На стр.5 от Указанията, в присъствието на преводач от арабски език, е отбелязано, че кандидатът е запознат с указанията на 28.04.2026 г., подписани с подпис на чужденеца, преводача и длъжностно лице от ДАБ. Към тях е приложен списък на организациите, работещи с чужденци. В допълнение, на 28.04.2026 г., в присъствието на преводач, на сирийския гражданин е връчено Съобщение рег. № 33888 от 28.04.2026 г., съдържащо текста на разпоредбите на чл.76а, чл.76б, ал.1 и чл.13, ал.2 от ЗУБ.
При тези данни от административната преписка съдът приема, че в хода на административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения - такива, които съществено са ограничили правото на защита на сирийския гражданин или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл. Указание в тази насока е самият текст на последващата молба рег. № УП-33888 от 28.04.2026 г., в която е посочено, че са възникнали нови обстоятелства относно личното положение на кандидата, свързано с негова политическа дейност. Изложеното определя спора като материалноправен – по приложението на чл.13, ал.2 от ЗУБ.
Молба за закрила вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. отговаря на определението за последваща молба по §1, т. 6 от ДР на ЗУБ като подадена, след като чужденецът има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република България е приключило с влязло в сила решение и той не е напускал територията на Република България. За тези случаи нормите на чл. 76а и сл. ЗУБ уреждат т. нар. производство по предварително разглеждане на молбите за закрила - преценка на тяхната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2 ЗУБ, според който подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава Шеста, раздел III – Процедура по предварително разглеждане на последваща молба за закрила. Предназначението на тази специална процедура съгласно чл. 76а ЗУБ е, преди да се пристъпи към разглеждане по същество на последващата молба за международна закрила, да се прецени нейната допустимост съгласно чл. 13, ал.2 ЗУБ.
Аналогично на това чл. 33, ал. 2, б. "г" от Директива 2013/32/ЕС обявява последваща молба за недопустима, ако не са се появили или не са представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждане на това дали лицето отговаря на условията за предоставянето на международна закрила по Директива 2011/95/ЕС.
По силата на чл.40, пар.2 от Директива 2013/32/ЕС с цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е

предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.
Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че от кандидата са установени или представени нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността той да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II (чл.40, пар.3 от Директива 2013/32/ЕС).
За нови обстоятелства по смисъла на чл.13, ал.2 ЗУБ следва да се приемат, не само тези, които са възникнали след приключване на предходното производство за предоставяне на закрила по ЗУБ, но и такива, които не са били изложени в него, с уточнението да са от съществено значение за личното положение на чужденеца или страната му на произход, т.е. релевантни за правилното решаване на основния спор относно наличието на материалноправните предпоставки по чл.8 или чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила. Преклудирани са само тези факти и обстоятелства, които вече са разгледани в предходните производства за закрила.
В изложения смисъл е и тълкуването на разпоредбата на чл.40, пар.2 в т.36-44 от Решение на СЕС от 9 септември 2021 г. по дело C-18/20: Преценката по въпроса дали последваща молба се основава на нови елементи или факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95, би трябвало да се ограничи до проверка: дали в подкрепа на тази молба съществуват елементи или факти, които не са били разгледани при приемането на решението по предишната молба и на които това решение, във връзка с което е налице сила на пресъдено нещо, не се основава.
В конкретния случай и независимо, че е уведомен за реда за разглеждане на последващата му молба, кандидатът не е приложил към последващата си доказателства относно твърдяното преследване по политически причини в С.. Спорно по делото е дали новонаведените доводи в последваща молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. да е от съществено значение за личното положение на чужденеца или страната му на произход.
По силата на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.
Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници, свободно достъпни на Интернет сайт ecoi.net:
I.Доклад с информация за страната на произход от месец юли 2026 г. с автор EUAA – Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO) относно Сирийска арабска република
1. Държавно устройство и управление
1.1. Вътрешнополитически процеси
На 8 декември 2024 г. коалиция от въоръжени опозиционни групи, водена от „Х. Т. ал-Ш.“ (HTS), свали правителството на Б. ал-А., слагайки край на повече от 50-годишното управление на партията „Баас“ в С..4 През януари 2025 г. парламентът и всички

политически партии, включително партията „Баас“, бяха разпуснати.5 А. ал-Ш., лидерът на HTS, беше назначен за президент за преходния период.6 През март 2025 г. президентът подписа конституционна декларация, която заменя Конституцията от 2012 г.7 и определя петгодишен преходен период.8 Предвижда се приемането на постоянна конституция и провеждането на национални избори до 2030 г.9

Конституционната декларация въвежда силна президентска система без министър-председател, като предоставя на президента широки правомощия при минимален надзор. Президентът назначава всички министри, вицепрезиденти и съдии от Висшия конституционен съд, както и определя всички членове на парламента – една трета чрез пряко назначаване, а останалите – чрез подбор от „висш комитет“, сформиран от самия него. Президентът също така може да издава изпълнителни укази, да предлага закони, да обявява извънредно положение за срок до три месеца (със съгласието на Съвета за национална сигурност, чиито членове сам назначава) и е върховен главнокомандващ на въоръжените сили.10 В Конституционната декларация тези широки президентски правомощия са обосновани като „необходими за преходния етап на С.“.11

През март 2025 г. беше обявено сформирането на преходно правителство, съставено от 23-ма министри. В състава на кабинета преобладаваха министри, свързани с HTS, наред с технократи, представители на гражданското общество и някои длъжностни лица от администрацията, управлявала преди 2011 г.

К. включваше министри с различен етно-религиозен произход. Липсата на обвързаност с утвърдени политически фракции обаче породи критики, че участието им е до голяма степен символично и не осигурява реално представителство.12 През май 2026 г. беше обявена рокада в състава на правителството,13 но наблюдатели отбелязаха, че повечето от новоназначените лица са работили в предишната администрация в Идлиб, ръководена от HTS,14 а ключовите ресори все още се заемат от приближени на ал-Ш..15

1.1.1. Териториален контрол

Преходното правителство разшири контрола си върху по-голямата част от страната, включително райони в Североизточна С., където след военна операция през януари 2026 г. пое контрола над обширни територии, държани преди това от Сирийските демократични сили (С.).22 Към началото на май 2026 г.23 правителството контролираше по-голямата част от страната, с изключение на значителни части от област С. и райони в област **Х.** около градовете **Х.** и К., както и К./А. ал-Араб в област А..25 Преходното правителство също така разположи контингенти за сигурност в градовете **Х.**, К. и К..26

1.1.3. Развитие на отношенията между преходното правителство и С.. Въпреки споразумението от март 2025 г. за завършване на интеграцията на водените от кюрдите Сирийски демократични сили (С.) и Демократичната автономна администрация на С. и Източна С. (DAANES) в държавните институции до края на годината, през 2025 г. в североизточната част на страната продължиха сблъсъците между бивши фракции на Сирийската национална армия (СНА) и С.. След изтичането на крайния срок правителствена военна операция беше насочена към контролираните от кюрдите райони на А., последвана от поемане на контрола от страна на правителството върху обширни територии, държани от С. в Североизточна С.. ***Последвалите споразумения за прекратяване на огъня между двете страни в края на януари 2026 г. до голяма степен сложиха край на бойните действия.***36

Процесът по интегриране на С. и DAANES в държавните структури продължава. Сред предприетите стъпки са назначаването на заместник-министър на отбраната, предложен

от С., *началото на завръщането на населението* в засегнатите от конфликта райони, както и размяна на около 600 задържани лица между двете страни.37 Преходното правителство пое контрола върху гражданската администрация в районите, които преди това бяха под управлението на С.,38 а в началото на май четири бригади на С. бяха официално включени в състава на Министерството на отбраната.39 Въпреки това остават значителни нерешени въпроси. Представители на DAANES посочват проблеми, свързани с военната интеграция,40 административните назначения, признаването на образователните документи, издадени от DAANES, както и липсата на представителство на жените на заеманите длъжности. Други теми, обект на преговори, включват статута на Отрядите за защита на жените (YPJ), контрола върху граничните пунктове, представителството на кюрдите в парламента и участието в бъдещото изготвяне на конституцията.41

1.2. Международни отношения

На равнището на Съвета за сигурност на ООН бе постигнато широко съгласие, че сирийското преходно правителство се нуждае от международна подкрепа за възстановяването на страната и нейната отслабена икономика, включително чрез смекчаване на едностранните санкции.42 През 2025 г. Европейският съюз (ЕС)43 и С. отмениха икономическите санкции срещу С.. През ноември 2025 г. С. също така получи достъп до международната банкова система S. след 14-годишно прекъсване.45 При гласуване през ноември 2025 г. Съветът за сигурност на ООН прие Резолюция 2799, с която временният президент А. ал-Ш. и временният министър на вътрешните работи А. Х. бяха извадени от списъка на ООН със санкции, свързани с „Ислямска държава“ и „Ал К.“.46 Впоследствие С. се присъедини към ръководената от САЩ Глобална коалиция срещу „Даеш“ (ИДИЛ)47 и участва със свои сили в операции срещу групировката.48 САЩ завършиха изтеглянето на силите си от С. през април 2026 г. след повече от десетилетие присъствие в страната49, като предадоха базите си на преходното правителство.50

От 8 декември 2024 г. насам И. значително засили военните операции в С. чрез масирани въздушни удари и навлизания на сухопътни сили в южните провинции – действия, определени от Генералния секретар на ООН като нарушения на споразумението от 1974 г.51 Тези операции, включващи стотици навлизания в провинция К.,52 според съобщенията са довели до жертви сред цивилното население,53 разселване, разрушаване на имущество, произволни задържания,54 прехвърляне на задържани лица и ограничения на основните свободи.55 И. също така нанесе удари по силите на преходното правителство в контекста на конфликта между правителствените сили и друзките фракции, като заяви, че атаките целят защитата на друзката общност.56 През отчетния период се проведоха преговори с посредничеството на САЩ между преходното правителство и И., макар и да не беше постигнато официално споразумение.57 Преходното правителство продължи да настоява за пълното изтегляне на израелските сили от Ю. С..58 От 28 февруари 2026 г. регионалната ескалация в Близкия изток засегна и С., където падащи отломки от прехванати ирански ракети и дронове причиниха жертви сред цивилното население,59 а засилените военни действия в Л. подтикнаха над 440 000 сирийци, живеещи в страната, да преминат в С..60

1.3. Институции за сигурност

След поемането на властта преходното правителство обяви разпускането на армията и службите за сигурност на бившия режим61, включително полицейските сили62. Същевременно то инициира създаването на нова единна сирийска армия чрез

интегриране на бивши опозиционни фракции63, както и изграждането на нови полицейски сили чрез кампании за бърз набор на личен състав64.
Операциите по сигурността се управляват както от Министерството на отбраната (МО), така и от Министерството на вътрешните работи (МВР).65 МО ръководи Сирийските въоръжени сили66 и отговаря за надзора на конвенционалните военни операции.67 Споразумението от декември 2024 г. за разпускане на бивши опозиционни фракции и интегрирането им в МО беше представено като край на управлението на милициите, но на практика групировките бяха погълнати до голяма степен в непроменен вид, запазвайки своите командни структури. И. за изследване на войната (ISW) определи този подход по-скоро като „смяна на емблемата“, отколкото като истинско разпускане. Това доведе до неравномерна дисциплина и слабо командване и управление, като фракциите – и по-специално подкрепяните от Турция групировки от Сирийската национална армия (SNA) – остават формално подчинени, но същевременно запазват значителна автономия.68 Към септември 2025 г. се изчисляваше, че новата сирийска армия се състои от 20 действащи дивизии; въпреки това целта на преходното правителство за численост от 10 000 военнослужещи на дивизия беше оценена от ISW като непостижима в краткосрочен план.69 Фракциите на HTS и SNA съставляват голяма част от офицерския състав и личния състав на новата сирийска армия.70
На **30 януари 2026 г**. преходното правителство и Сирийските демократични сили (С.) постигнаха съгласие за създаването на нова армейска дивизия, включваща три бригади на С. и една бригада от К./А. ал-Араб (като част от неуточнена дивизия в област А.)71, както и допълнителни бригади, които да действат съвместно в североизточните райони.72 В началото на май беше обявено, че четири бригади на С. са официално интегрирани.73
1.3.1. Практики за набиране на личен състав
Преходното правителство официално отмени задължителната военна служба88, с изключение на ситуации като извънредно положение в страната.89 То също така обяви, че лицата, издирвани от правителството на А. за военна служба или служба в резерва, няма да срещнат проблеми. Въпреки това, лицата с влезли в сила съдебни решения или повдигнати обвинения по граждански дела все пак ще подлежат на проверка.90
Набирането на персонал в армията е доброволно.91 Няма съобщения за принудително набиране или социален натиск за записване в новата сирийска армия.92 Съобщава се, че тези, които се присъединяват, са водени предимно от финансови стимули, тъй като заплатите в армията са сравнително високи.93 Според анализатори, кампаниите за набиране на персонал са довели десетки хиляди нови попълнения, като същевременно са създали значителни предизвикателства. Бързото набиране и интегриране на въоръжени фракции се е случило без адекватна проверка, което е довело до интеграция на лица, подложени на санкции за нарушаване на човешките права,94 докато десетки хиляди обучени офицери и подофицери от бившата армия на А. е малко вероятно да бъдат включени в новия апарат за сигурност.95
1.3.2. Капацитет и ефективност на силите за сигурност
Според налични данни силите на Министерството на вътрешните работи (МВР) са имали по-стабилно командване и като цяло са демонстрирали по-висок професионализъм в сравнение със силите на Министерството на отбраната (МО)107, които са показали слаба дисциплина и незадоволително представяне по време на проявите на насилие в крайбрежните райони (март 2025 г.) и в С. (юли 2025 г.)108, където са извършвали

нарушения на правата на човека.109 Първоначалното разгръщане на армейски части разкри случаи на несанкционирано насилие на верска основа и други злоупотреби, което подчерта слабостите в командването и контрола над определени подразделения, включително фракции на Сирийската национална армия (СНА).110 Според Независимата международна анкетна комисия за Сирийската арабска република (U.) пропуските в контрола, координацията, състава, подготовката и дисциплината сред номинално интегрираните фракции са допринесли за извършването на нарушения, включително тези, регистрирани в крайбрежните райони и в С..111

2. Третиране на определени профили и групи от населението

2.1. Лица, свързани или възприемани като свързани с бившия режим в С.

След смяната на властта лица, свързани или възприемани като свързани с бившия режим на А., продължават да стават обект на арести,193 убийства,194 насилствени изчезвания,195 малтретиране,196 отвличания197 и социална изолация.198 Тези действия се извършват от държавни органи, въоръжени групировки извън държавния контрол, местни участници и неустановени въоръжени формирования, включително екстремистки групи, често подтиквани от подозрения за сътрудничество или от желание за отмъщение. Сред засегнатите лица са бивши военнослужещи и служители на службите за сигурност, служители на разузнаването, цивилни сътрудници, както и хора, за които се смята, че са имали връзки с предишното управление.199

2.1.1. Бивши войници и служители по сигурността

След като пое властта, преходното правителство нареди на служителите по сигурността, включително полицаи, служители по сигурността и войници, служили при режима на А., да преминат през официален процес на демобилизация, известен като „помирение“/очистване (тасвия).200 От лицата се изискваше да предадат оръжията си, да предадат военните си документи и да обещаят да не вдигат оръжие срещу новите власти. В замяна те трябваше да получат документи, потвърждаващи демобилизацията им, гаранции за безопасност и перспектива за разследване. На лицата, оневинени за участие във военни престъпления, се съобщава, че са били издавани цивилни документи за самоличност и досиетата им са били приключени.201

2.1.2. Други категории професионалисти

Съобщава се за отделни случаи на арести на представители на други професионални групи, извършени от силите на преходното правителство. Така например през разглеждания период са били задържани лица, заподозрени в съпричастност към нарушения по време на управлението на режима на А. – сред тях държавни служители235, бивши министри236, депутати237, лекари и военни съдии238.

По-рано са съобщавани изолирани случаи на арести на бивши членове на партията „БААС“, макар и без да се посочват причините за задържането им.239 *Само по себе си членството в партията обикновено не води до преследване, тъй като от повечето сирийци се е изисквало да се присъединят към „БААС“, за да си осигурят работа в държавния сектор – например в сферата на образованието, здравеопазването или администрацията –* ***което прави членството до голяма степен символично.240***

2.1.3. Фактори, влияещи върху избора на обекти на преследване

Критериите за определяне на това кой се счита за свързан с бившето правителство остават неясни, което води до непоследователен подход при избора на обекти на преследване.243 В някои случаи лица са били арестувани въз основа на военни досиета или потвърдени свидетелски показания, докато в други арестите са последвали

обвинения от страна на местната общност, лични конфликти, слухове или непотвърдени твърдения в социалните мрежи. Някои от преследваните лица действително са участвали в посегателства срещу цивилни, но други са били задържани единствено поради предишните си роли в политическата сфера или в секторите за сигурност, или заради предполагаема връзка с предишния режим.244

Действията на преходното правителство спрямо представители на бившия режим са непоследователни: приоритет се дава на публичните арести и продължителното задържане на високопоставени служители, докато информаторите от по-ниските нива често биват освобождавани. Налице са и различия в отношението към задържаните – висшите фигури могат да разчитат на по-добри условия, докато задържаните от по-ниските нива са по-уязвими към физическо насилие. Богати бизнесмени и обществени фигури, свързани с предишното управление, до голяма степен са запазили или възвърнали влиянието си, докато служители от по-ниските ешелони и граждани, обвинени в лоялност към бившата власт, са подложени на арести или тормоз.

Религиозно-общностната принадлежност е фактор, допринасящ за преследването, особено в случаите, засягащи алауити, станали мишена на правителствените сили за сигурност и свързаните с тях въоръжени групировки.249 Въпреки това, принадлежността към предишното правителство обикновено е основният фактор, обуславящ подобни действия.250 В определени райони, като например Д. ез-Зор, бившите военнослужещи от Сирийската арабска армия (С.) от сунитски произход обикновено не стават мишена единствено заради миналата си военна служба, тъй като рискът от племенно възмездие може да възпре подобни действия.251

2.1.4. Нападения от страна на неустановени лица

След падането на режима на А. се наблюдава тенденция към целенасочени убийства с цел отмъщение, насочени срещу мъже, за които се твърди, че са били свързани с военните структури или разузнавателните служби на бившия режим, или са действали като сътрудници и информатори252 и са били заподозрени в участие в нарушения, извършени в миналото.253 Съобщава се, че тези действия са извършени от неустановени въоръжени лица, бойни групировки като „Специални сили за търсене на отговорност“ (S. A. F.)254 и салафитско-джихадистки групировки като „Сарая А. ас-Сунна“ (Батальони на поддръжниците на С.).255 Сред жертвите има представители на сунитската256, алауитската и шиитската общност.257 Убийствата често са извършвани от неустановени въоръжени лица, придвижващи се с мотоциклети.258 Макар целенасочени нападения да са регистрирани в редица провинции, особено засегнати са районите, населени с етно-религиозни малцинства, като Х., Х., А. и крайбрежните зони.262

Атаките за отмъщение и саморазправата са насочени най-вече към райони, населени с алауити263, макар че в много случаи е трудно да се определи дали лицата са станали мишена заради предполагаемата им връзка с предишното правителство, или поради религиозни и сектантски съображения.264

Според експерта по въпросите на С. Ч. Л., в публикация от февруари 2026 г., убийствата отмъщение и тези, извършвани от самозвани „пазители на реда“ (vigilante killings), са били основен източник на насилие в С. през 2025 г., като средният им брой е възлизал на около 23 седмично в периода от януари до октомври 2025 г. Съобщава се, че този показател е спаднал със 70% след октомври (до седем смъртни случая седмично) и е намалял още повече в началото на 2026 г. (три смъртни случая за шест седмици).266

Въпреки това, според оценки на други източници от март 2026 г., от началото на годината в Х. са убити най-малко 30 цивилни267 – факт, който бележи влошаване на ситуацията и включва някои от най-тежките инциденти с убийства и прояви на нестабилност, регистрирани след падането на режима.268 Някои източници отдават нарастването на саморазправата и убийствата отмъщение на възприеманите като непоследователни практики на властите при задържането на лица, обвинени в нарушения на правата на човека по време на предишния режим. Макар да са били задържани някои високопоставени фигури или лица, за които се твърди, че са свързани с мащабни кланета, се съобщава, че много бивши информатори и служители от по-ниските нива са останали на свобода или са били освободени след кратък престой в ареста.269

2.2. Лица, които се противопоставят или се възприемат като противопоставящи се на Преходното правителство

2.2.1. Политическа опозиция

След поемането на властта временният президент издаде указ за разпускане на всички политически партии в С., включително Арабската социалистическа партия „БААС“, Арабския социалистически съюз и историческите леви и националистически партии.273 Преходното правителство не криминализира официално политическата опозиция274 и не е определяло официално отделни лица като политически опоненти.275 Въпреки че много политически опоненти останаха в С., не съществува правна рамка за регистрация на политически партии в районите, контролирани от преходното правителство. В резултат на това партиите не успяха да участват в непреките парламентарни избори през октомври 2025 г.276 или да действат като структурирана политическа опозиция.277

2.2.3. Близки на критици

Източниците, интервюирани от Министерството на външните работи на Н. и DIS през септември 2025 г., не са разполагали с информация за конкретни случаи, при които близки на критици или опозиционери са се сблъсквали с проблеми в зоната под контрола на преходното правителство.310 През юли 2025 г. SNHR съобщава за случаи, при които силите за сигурност са арестували близки на критици на правителството в провинция Х., за да окажат натиск върху самите критици да се предадат.311 Въпреки това SNHR отбелязва, че действията срещу близки на критици на правителството не са били системни.312

2.3. Лица, възприемани като противници на SDF/YPG

По време на гражданската война в С. SDF контролираха по-голямата част от Североизточна С..357 В началото на 2026 г. сирийското преходно правителство пое контрола над значителни части от територията, държана преди това от SDF в провинциите Д. ез-Зор, Р., А. и **Х.**.358 Към февруари 2026 г. присъствието на SDF според съобщенията бе ограничено до районите около градовете К. и Х., както и граничния град К. – райони, в които преходното правителство също разположи контингенти за сигурност.360 Преходното правителство пое контрола върху гражданската администрация в районите, контролирани преди това от SDF361, а процесът на интегриране на силите на SDF в държавните военни структури продължаваше362 (за повече информация вж. раздели 1.1.3. „Развитие на отношенията между преходното правителство и SDF“ и 1.3. „Структури за сигурност“).

След загубата на териториален контрол през януари 2026 г. и постигането на споразумение за интегриране в държавните институции, Сирийските демократични сили (С.) и свързаните с тях формирования извършват по-малък брой арести. Според

Сирийската мрежа за човешки права (SNHR), през първите три месеца на 2026 г. броят на освободените от С. задържани лица (417) значително надвишава броя на произволните арести (42), регистрирани през същия период.363 Големият брой освобождавания се дължи на поемането на контрола над местата за задържане (които преди това са били под властта на С.) от страна на преходното правителство, на споразуменията за освобождаване между двете страни – в съответствие с договорността от 29 януари 2026 г. – както и на общественото недоволство от кампаниите за принудителна военна повинност.364

Преди януари 2026 г. се съобщава, че Сирийските демократични сили (С.) са извършвали произволни арести на лица, обвинени в критика към практиките им, подкрепа за преходното правителство365 или във връзка с въпроси, касаещи задължителната военна служба366. Администрацията на DAANES, ръководена от С., също така е наложила ограничения върху публичните събирания, отбелязващи годишнината от падането на режима на А.. Прилагането на забраната за събирания е включвало разпръскване на участници чрез стрелба с бойни патрони, засилени проверки на контролно-пропускателни пунктове, ограничен достъп до обществени пространства, както и арести, свързани с участие в събитията, заснемане на кадри или изразяване на мнение367. През 2025 г. са докладвани и случаи на задържане в пълна изолация (без връзка с външния свят) и насилствени изчезвания, извършени от С. – включително спрямо лица, които са отбелязали поемането на властта от преходното правителство368.

През 2025 г. бяха докладвани случаи на смърт в местата за задържане, контролирани от Сирийските демократични сили (С.), като се твърди, че изтезанията и липсата на адекватни медицински грижи са допринесли за смъртните случаи сред мъже и деца. Документирани са няколко такива случая в провинциите А., Х., Д. ез-Зор и Р. – включително смъртни случаи вследствие на наранявания, получени при арест, както и смърт на деца в ареста – като разследванията по тях продължават.369

В контекста на сблъсъците между преходното правителство и С. в началото на 2026 г., някои жители заявиха, че силите на С. и „А.“ (кюрдските сили за вътрешна сигурност) са ограничили придвижването на цивилни, като са блокирали достъпа до хуманитарни коридори в А..370 Допълнителни сведения сочат, че в Х. цивилни граждани са били подложени на стрелба или арестувани заради нарушаване на въведения от С. комендантски час; това включва и случаи, в които хора са се събирали, за да посрещнат пристигащите сили на преходното правителство.371

На 18 януари 2026 г. в провинция Р. се наблюдаваше значителна ескалация, белязана от племенни и народни въоръжени сблъсъци със SDF в няколко града, села и части от [населено място]. Племенни бойци временно превзеха множество райони, докато SDF разрушиха ключови мостове и, както се твърди, използваха снайперисти, които стреляха по цивилни, причинявайки жертви на фона на частично оттегляне на персонала на SDF. Според SNHR, бойците на SDF са убили най-малко 22 цивилни в събитията, повечето от които със снайперски огън.372 През референтния период имаше и ограничени съобщения за журналисти, задържани от кюрдските власти в североизточна С., предполагаемо за сътрудничество с преходното правител.

2.4. Лица с (предполагаема) връзка с ИДИЛ

2.4.1. Положение на лицата, свързани или считани за свързани с ИДИЛ, които се намират в места за задържане в Североизточна С.. От 2019 г. насам десетки хиляди задържани – предимно деца, но също така мъже и жени, които са свързани или се счита,

че са свързани с „Ислямска държава в И. и Л.“ (ИДИЛ) – се държат в места за задържане и лагери в Североизточна С.. Тези обекти се управляват от Сирийските демократични сили (С.) (15 обекта) и тяхното гражданско крило – Демократична администрация на С. и Източна С. (ДААНЕС) (10 обекта), с подкрепата на водената от САЩ коалиция срещу ИДИЛ. Сред задържаните има сирийци, иракчани и граждани на трети държави.374ство.373

Поради недържавния статут на DAANES, тези съдилища са упражнявали юрисдикция единствено спрямо сирийски граждани.375 Към края на 2025 г. приблизително 27 000 души – над 90% от които жени и деца – са били задържани в лагерите „Ал Х.“ (Al Hol) и „Р.“ (Roj), намиращи се под контрола на Сирийските демократични сили (SDF), поради предполагаеми връзки или роднински отношения с членове на „Ислямска държава“.376 Сред задържаните е имало предимно сирийски граждани (около 14 930), както и приблизително 2 320 иракски граждани и около 8 480 граждани на трети държави, произхождащи от общо около 59 страни.

2.5. Лица, опасяващи се от принудително набиране или набиране на деца от сили, ръководени от кюрдите

2.5.1. Развитие на ситуацията относно военната служба в DAANES

Набирането на военнослужещи по силата на Закона за задължителната служба за самоотбрана на практика е преустановено **от края на януари 2026 г.**413 Според В. ван В. – журналист и анализатор, специализиран по кюрдските въпроси – набирането по силата на Закона за задължителната служба за самоотбрана на практика е преустановено след сблъсъците през януари 2026 г., въпреки че не е направено официално съобщение за отмяна на задължителната военна служба.414 В районите с преобладаващо арабско население, преминали под контрола на преходното правителство след териториалните загуби на SDF през януари 2026 г., набирането на военнослужещи според сведенията е прекратено напълно. В други райони, където SDF са запазили присъствието си, но вече не упражняват пълен контрол – като Х. и К. – също няма данни за продължаващо набиране на военнослужещи по силата на Закона за задължителната служба за самоотбрана.415 SNHR отбелязва, че споразумението за интеграция, подписано на 30 януари 2026 г., не променя правния статут на задължителната служба за самоотбрана. На практика обаче „задължението за самоотбрана“ става неприложимо в провинциите Р. и Д. ез-Зор след преминаването им под контрола на преходното правителство.416

След януари 2026 г. не са докладвани кампании за набиране на хора за „задължението за самоотбрана“. В. комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) направи оценка, че след загубата на територии и преминаването под държавен контрол „С. (Сирийските демократични сили) вече не би трябвало да са в състояние да продължат практиките за принудително набиране, докладвани по-рано в тези райони.“417

Според В. ван В. много лица, които преди това са служили в гражданските и военните институции на DAANES, понастоящем са безработни.424 Според Х. Х. някои бивши наборници, изпълняващи задължителната служба за „самоотбрана“ (НХР), сега се опитват да се присъединят към въоръжени групировки на доброволни начала.425

Преди януари 2026 г. DAANES изискваше от мъжете да изпълняват задължителната „служба за самоотбрана“ в продължение на 12 месеца след навършване на 18-годишна възраст.426 Кампании за задължителен набор в Североизточна С. – по-специално в провинциите Р., Д. ез-Зор и Х. – бяха регистрирани главно през септември и октомври

2025 г.427 и доведоха до задържането на повече от 500 души само в Р..428 Съобщава се, че тези операции са били насочени към млади мъже, родени между 1999 и 2007 г.429, и са се извършвали чрез акции и контролно-пропускателни пунктове.430 Според SNHR лицата, избягващи „службата за самоотбрана“, обикновено са били изпращани директно на служба след залавянето им, докато дезертьорите са били изправяни пред задържане, военни съдебни процедури и принудително връщане на служба.431

2.5.2. Н. на непълнолетни от въоръжени групировки, свързани със SDF

В. комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) направи оценка, че след като през януари 2026 г. правителствените сили си върнаха контрола над райони в А., Д. ез-Зор, Р. и Х., по-рано контролирани от SDF, се очаква набирането на деца в тези райони да е преустановено.432 Освен това се очакваше „Движението на революционната младеж“ (RYM) – един от основните субекти, за които е установено, че извършват набиране на деца – да напусне сирийската територия съгласно споразумението от януари 2026 г. между преходното правителство и SDF.433 Въпреки това, към началото на май 2026 г. все още се съобщаваше за присъствието им в Х..434

3. Завръщане от чужбина

3.1. Административни изисквания към завръщащите се

По правило сирийците, които се завръщат в страната, трябва да представят валиден документ за самоличност – например национален паспорт или лична карта – за да влязат. Паспортите и личните карти, издадени от предишното правителство, се считат за валидни. Въпреки някои несъответствия, процесът на завръщане като цяло е улеснен,923 а по данни на властите се работи по създаването на централизирана система за стандартизиране на процедурите.924

3.2. Тенденции при завръщането и условия след завръщането

3.2.1. Тенденции при завръщането

Според официални данни, от декември 2024 г. насам са се завърнали над 1,6 милиона сирийски бежанци, включително повече от 250 000 през първото тримесечие на 2026 г. Сирийските бежанци са се завърнали предимно от Турция (40%), Л. (38%) и Й. (18%), като по-малък брой са пристигнали от И. (3%), Е. (2%) и други държави.936 Към 30 април 2026 г. най-голям брой завръщания от чужбина са регистрирани към Д., Идлиб, А., област Д. (R. D.), Х. и Х.. Мониторингът на ВКБООН (U.) показва, че 52% от завърналите се са жени, а 48% – мъже, като децата на възраст 0–17 години съставляват най-голямата възрастова група, следвани от възрастните в трудоспособна възраст (18–59 г.).937 Завръщания от Европа се наблюдават,938 но остават в ограничен мащаб,939 тъй като бежанците там обикновено имат достъп до по-обхватни услуги и са по-малко склонни да се откажат от тях.940

3.2.2. Условия при завръщане

U. отбелязва, че основните хуманитарни предизвикателства пред завръщащите се от чужбина са повредената инфраструктура, влошаващата се икономика, ограниченият достъп до основни услуги и оскъдните възможности за осигуряване на препитание.944 Същевременно, според проучване на ВКБООН (U.) от 2026 г., основните пречки пред завръщането са ограниченият достъп до жилище (39 %) и основна инфраструктура (включително електричество и вода) (35 %), липсата на ресурси за завръщане (34 %) и опасенията, свързани със сигурността (32 %).945

Според оценка на Международната организация по миграция (М.), изготвена въз основа на данни, събрани в периода март – април 2026 г., условията в област Идлиб са оценени

като „предимно благоприятни“ (3,5) за завръщането и реинтеграцията на вътрешно разселените лица и завръщащите се. Условията в областите Д. (3,5), Т. (3,4) и А. (3,3)946 получават най-високи оценки сред областите, определени като „частично благоприятни“.947 За разлика от тях, в областите Х. (2,3), Р. (2,5) и С. (2,7) условията са най-малко благоприятни. Нито една област или населено място не предлага „напълно благоприятни“ условия за завръщане и реинтеграция.948

Около 77 % от завръщащите се, анкетирани от ВКБООН през първото тримесечие на 2026 г., споделят, че се чувстват в безопасност, докато усещането за несигурност е съсредоточено в райони, засегнати от насилие – като областите С., К., Р., Т. и Л.. Престъпността е посочена като основна причина за липсата на чувство за сигурност (47 %).949

Въз основа на посочената официална информация относно С. в Доклад с информация за страната на произход от месец юли 2026 г. с автор EUAA съдът приема, че жалбоподателят М. А. А. не разкрива характеристики на лице от посочените в документа рискови профили. Не се твърди, че той е бивш военнослужещ, служител на службите за сигурност, служител на разузнаването, цивилен сътрудник или по какъвто и да било начин, свързан с предишното управление. Общоизвестно е, че след падането на режима на Б. А. в С. няма задължителна военна служба в редовната армия, а според доклада на EUAA след месец януари 2026 г. не са докладвани кампании за набиране на хора за „задължението за самоотбрана“. От съществено значение по смисъла на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС (отм.) и чл.34, пар.2 от Регламент (ЕС) 2024/1348 е, че официалната информация относно страната на произход на кандидата, обсъдена съобразно елементите от бежанската му история, не съдържа данни, че сирийският гражданин притежава характеристики, които да го правят специфична цел на преследване по политически причини. Обосовано в тази връзка решаващият орган е изтъкнал несъответствието на твърденията на кандидата в последваща молба рег. № УП-33888 от 28.04.2026 г. с изтъкнатото от него на интервю от 07.10.2024 г., че не е членувал в политическа партия или организация. Същият е напуснал С. преди падането на режима на Б. А., така, че по никакъв начин не става ясно защо е „политически гонен от настоящия режим в С.“. Както е посочено в доклада, рискови са следните профили: на лица, свързани или възприемани като свързани с бившия режим в С.; бивши войници и служители по сигурността; други категории професионалисти; лица, които се противопоставят или се възприемат като противопоставящи се на Преходното правителство; близки на критици; лица, възприемани като противници на SDF/YPG; лица с предполагаема връзка с ИДИЛ. В последваща молба не само не са наведени подобни твърдения, но и същите не са подкрепени с писмени доказателства по смисъла на чл.76б, ал.1 от ЗУБ.

По изложените съображения и съобразно цитираната официална информация в доклада на EUAA от месец юли 2026 г. сирийският гражданин не разкрива рисков профил за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ.

II. Доклад от м. май 2026 г. с автор U. – Върховен комисар на ООН за бежанците: Сирийска арабска република, Съображения на U. относно международната закрила по отношение на търсещите убежище от С. (политическо развитие; сигурност; човешки права; социално-икономическо положение; разселване и връщане; нужди от закрила; IFA; и др.):

I. Резюме

Тези съображения за международна закрила ***заместват*** позицията на ВКБООН относно връщането в Сирийската арабска република от декември 2024 г. Този документ се основава на информация, налична до 26 февруари 2026 г., освен ако не е посочено друго. Всички оценки на нуждите от международна закрила на хора, бягащи от С., трябва да се основават на надеждна, релевантна и актуална информация за ситуацията в страната.

А. Статут на бежанец съгласно Конвенцията за бежанците от 1951 г.

ВКБООН счита, че търсещите убежище от С., попадащи в един или повече от следните рискови профили, може да се нуждаят от международна бежанска закрила съгласно член 1А от Конвенцията за бежанците от 1951 г., в зависимост от обстоятелствата на конкретния случай:

1) Членове на малцинствени религиозни и етнически групи;

2)Лица, противопоставящи се или възприемани като противопоставящи се на Сирийските демократични сили (SDF) в райони под техния фактически контрол;

3) Лица, противопоставящи се или възприемани като противопоставящи се на антиправителствени друзски фракции в райони под техния фактически контрол;

4) Лица, противопоставящи се или възприемани като противопоставящи се на ДАЕШ в райони с продължаващо присъствие на ДАЕШ;

5) Лица, възприемани като свързани с предишното правителство;

6) Ж. и момичета;

7) Деца;

8) Лица (възприемани като такива) с различна сексуална ориентация, полова идентичност, полов израз и/или полови характеристики (SOGIESC).

Съдът съобразява, че кандидатът не разкрива някой от горепосочените рискови профили. Още повече, че според доклада на ВКБООН не всички лица, попадащи в рисковите профили, посочени в този раздел, непременно ще бъдат определени като бежанци съгласно Конвенцията за бежанците от 1951 г. Обратно, изброените тук рискови профили не са изчерпателни. Следователно дадено искане не следва автоматично да се счита за неоснователно, само защото не попада в нито един от посочените тук профили. В зависимост от конкретните обстоятелства по случая, членове на семейството или други членове на домакинствата на лица с тези профили също могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на връзката им с лица в риск.

В светлината на наличната информация относно продължаващите нарушения на правата на човека и злоупотреби, извършвани от различни участници, включително членове на правителствените сили за сигурност, постоянните пропуски в съдебната система, както и недостатъците в установяването на законност и ред и прилагането на дисциплина сред групите, официално интегрирани в силите за сигурност, *ВКБООН не счита правителството за способно да осигури защита на сирийци и бивши обичайни жители, изложени на риск от преследване от недържавни субекти, включително обществени форми на преследване от страна на членове на семейството и други участници в общността.*

3.Насоки от 1 декември 2025 г. с автор EUAA – Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO) относно Сирийската арабска република.

В Насоките на EUAA, неизчерпателно са посочени следните лица, които биха могли да отговарят на условията за статут на бежанец с голяма вероятност:

• Лица с различни С. (сексуална ориентация и/или полова идентичност и изразяване, и сексуални характеристики) и
• Лица с предполагаеми връзки с ИДИЛ (съображенията за изключване са особено важни за този профил).
Допълнителни насоки са предоставени относно обстоятелствата, влияещи върху риска, които могат да повлияят на вероятността за предоставяне на статут на бежанец за следните профили:
• Лица, свързани с бившето правителство на С.
• Лица, опасяващи се от насилствено или детско вербуване от кюрдските сили
• Лица, за които се смята, че се противопоставят на SDF/YPG (Кюрдски отряди за народна защита)
• Журналисти и други медийни специалисти
• Кюрди
• А.
• Друзи
• Ж. и момичета
• Деца
Съдът отново отбелязва, че жалбоподателят не принадлежи към никой от посочените рискови профили. Обстановката в страната на произход на кандидата, вкл. след падането на режима на Б. А., е обсъдена в Решение № 1861 от 28.02.2025 г. по адм, дело № 186/2025 г., оставено в сила с Решение № 5811 от 03.06.2025 г. по адм. дело № 3842/2025 г. на ВАС, с които е отхвърлена жалбата срещу Решение № 13172 от 17.12.2024 г. на председателя на ДАБ. Съдебните инстанции не са приели, че към момента на постановяване на актовете си (след падане на режима на Б. А.), променената политическа обстановка в страната на произход на кандидата е основание за предоставяне на международна закрила, при липса на твърдения на кандидата за политическа, етническа или религиозна активност, както правилно е приел органът в обжалваното решение.
По изложените съображения новонаведените от молителя обстоятелства правилно са преценени като неотносими към основанията по чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1, т.1-2 от ЗУБ.
Горепосочената актуална информация относно С. не съдържа данни, че кандидатът притежава профил на лице, което е било обект на преследване или при евентуално връщане в С. би било обект на преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ, съобразно дефиниция за преследване по чл.8, ал.4 от ЗУБ. За целите на производството по допустимост, изложеното осъществява състава по чл. 33, ал. 2, б. "г" и чл.40, пар.2 от Директива 2013/32/ЕС, вр. чл.13, ал.2 от ЗУБ, доколкото новонаведените обстоятелства не са от съществено значение за личното положение на чужденеца или страната му на произход, респ. не удостоверява обстоятелства, относими към основанията за закрила по чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.
По приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ съдът съобразява указанията, дадени в Насоките на EUAA относно субсидиарната закрила по член 15(в) от Квалификационната директива (безразборно насилие в ситуации на въоръжен конфликт). В Насоките е предоставена оценка по провинции, както следва:
• В С. ***няма райони***, където степента на безразборно насилие достига изключително високо ниво или високо ниво.
• В губернаторствата А./Х., Д., Д. ез-Зор, Х., Х., Х., Идлиб, Л., К., Р., Селски Д., С. и Т. се

извършва безразборно насилие, но не на високо ниво. Съответно е необходимо по-високо ниво на отделни елементи, за да се покажат съществени основания да се смята, че цивилен гражданин, върнат в тези райони, би бил изправен пред реален риск от сериозна вреда.

• В губернаторство Д. се счита, че като цяло няма реален риск от сериозна вреда по член 15(в) от QD/QR.

Според Насоките на EUAA *за всички провинции на С. се приема, че безогледно насилие* ***е налице, но не на високо ниво*****,** и е необходимо по-високо ниво на отделни елементи, за да се установи реален риск от сериозна вреда съгласно член 15(в) от Директива 2011/95/ЕС. Следователно, приложимо е тълкуването, дадено в т.39 от Решение на СЕС от 17 февруари 2009 г. по дело № C-465/07, според което в колкото по-голяма степен молителят съумее да докаже, че е конкретно повлиян от фактори, имащи пряко отношение към личното му положение, толкова по-слаба ще трябва да е степента на безогледното насилие за него, която се изисква за търсенето на субсидиарна закрила. В контекста на „плъзгащата се скала“ всеки случай следва да се оценява индивидуално, като се вземат предвид личните обстоятелства на кандидата, както и естеството и интензивността на насилието в неговия район на произход.

Според т.5.3.3.б (стр.72 от Насоките на EUAA):

Само присъствие: Зони, в които степента на безогледно насилие достига толкова изключително високо ниво, че има сериозни основания да се смята, че цивилен гражданин, върнат в съответния район, единствено поради присъствието си там, би бил изправен пред реален риск да бъде изложен на сериозната заплаха, посочена в член 15(в) от QD/QR. Съответно, не са необходими допълнителни индивидуални елементи, за да се обосноват нуждите от субсидиарна закрила съгласно член 15(в) от QD/QR. ***В С. не са идентифицирани такива райони.***

Високо ниво на безразборно насилие: Зони, където „простото присъствие“ не би било достатъчно, за да се установи реален риск от сериозна вреда по член 15(в) от QD/QR, но където безразборното насилие достига високо ниво. Съответно, е необходимо по-ниско ниво на отделни елементи (вж. Сериозна и индивидуална заплаха), за да се покажат съществени основания да се смята, че цивилен гражданин, върнат в района, би бил изправен пред реален риск от сериозна вреда по смисъла на член 15(в) от QD/QR. ***В С. не са идентифицирани такива зони.***

Безогледно насилие, което не е на високо ниво: Райони, където се извършва безогледно насилие, но не на високо ниво. Съответно е необходимо по-високо ниво на индивидуални елементи (вж. Сериозна и индивидуална заплаха), за да се покажат сериозни основания да се смята, че цивилен гражданин, върнат в района, би бил изправен пред реален риск от сериозна вреда по смисъла на член 15(в) от QD/QR.

Районите, оценени като принадлежащи към тази категория, както и основните елементи, довели до тази оценка, са посочени по-долу:

К.:

Губернаторство К., с население, оценявано на между 111 706 и 149 374 души, остава разделено по отношение на териториалния контрол. Г. възвишения, намиращи се под израелски контрол, обхващат приблизително две трети от територията на губернаторството. Към май 2025 г. Израелските сили за отбрана (И.) контролират допълнителни зони на изток от тази територия, включително района около [населено място]. Останалата източна част е под контрола на Преходното правителство.

Израелските сили извършиха въздушни удари и обстрел с минохвъргачки, насочени срещу военни обекти и подразделения в цялата провинция, наред с редовни сухопътни навлизания в Югозападна С.. Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (U.), в К. действията на И. – включително нападения срещу цивилни, избиване на добитък и разрушаване на земеделски стопанства с булдозери – са създали сериозни рискове за живота на цивилните и за земеделските земи, което е предизвикало безпокойство сред населението.
Организацията ACLED е регистрирала 34 инцидента, свързани със сигурността (средно 1,4 инцидента седмично), в провинция К. за периода от 9 декември 2024 г. до 31 май 2025 г. Повечето от тези инциденти са били експлозии, които са се случвали през целия период, като пикът им е бил през май. Случаите на насилие срещу цивилни също са следвали сравнително постоянна тенденция, с леко увеличение през май. През този период са докладвани два случая на бойни действия – един през януари и един през април. В периода от 1 юни до 26 септември 2025 г. в К. са регистрирани 50 инцидента, свързани със сигурността, което прави средно по 2,9 инцидента на седмица. За периода от 9 декември 2024 г. до 26 септември 2025 г. ACLED е отчела общо 84 инцидента, свързани със сигурността, което се равнява на средно 2 инцидента седмично.
В периода от декември 2024 г. до 31 май 2025 г. SNHR документира 2 смъртни случая сред цивилното население. В сравнение с данните за числеността на населението към март 2025 г., това съответства на приблизително 2 смъртни случая сред цивилни на 100 000 жители за посочения период. През периода юни – септември 2025 г. SNHR не регистрира смъртни случаи сред цивилното население. За периода от декември 2024 г. до септември 2025 г. SNHR отчита общо 2 смъртни случая. Спрямо данните за населението към март 2025 г., това се равнява на 2 смъртни случая сред цивилни на 100 000 жители за целия разглеждан период.
Следователно може да се направи заключение, че в област К. се проявява безразборно насилие, макар и не в голям мащаб.
При визираната информация относно провинция А. в Насоките на EUAA, че безогледното насилие не е на високо ниво, е приложима т.нар. „плъзгащата се скала“ по т.39 от Решение на CEC по дело E.: колкото по-способен евентуално е молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. С други думи, дължима е преценка относно наличието на признаци, по които молителят е засегнат ***в лично качество*** от безогледното насилие.
В т.5.3.4 от Насоките на EUAA са дадени насоки относно наличието на сериозна и индивидуална заплаха:В контекста на „плъзгащата се скала“ всеки случай следва да се оценява индивидуално, като се вземат предвид личните обстоятелства на кандидата, както и естеството и интензивността на насилието в неговия район на произход (вж. също Оценка на безогледното насилие по губернатории). Не е възможно да се предоставят изчерпателни насоки за това какви биха могли да бъдат съответните лични обстоятелства и как те следва да бъдат оценявани. Отделните елементи могат да съществуват в комбинация. Други фактори също могат да бъдат от значение. По-долу са дадени някои примери за лични обстоятелства, които трябва да се вземат предвид, когато не е достигнат прагът на „просто присъствие“, в контекста на С..
Възраст: това лично обстоятелство би било от особено значение във връзка със

способността на лицето да оцени рисковете. Например, децата може да не са в състояние да оценят риска, свързан със замърсяване от невзривени останки от война. Децата може също така да не са в състояние бързо да оценят променяща се ситуация и да избегнат рисковете, които тя носи. В някои случаи напредналата възраст може също да повлияе на способността на лицето да оцени и избегне рисковете, свързани с въоръжен конфликт.

П.: Трудно е да се установи дали и при какви обстоятелства мъжете или жените биха били изложени на по-висок риск като цяло. Това би зависело и от други фактори, като например естеството на насилието в района. Например, мъжете може да са изложени на по-висок риск от насилие, насочено към местни пазари, банки, държавни институции, тъй като мъжете са тези, които по-често са извън дома и посещават такива места. От друга страна, общите полови норми в С. предполагат, че жените може да имат по-малко информация относно текущата ситуация със сигурността и свързаните с нея рискове. Освен това, ако насилието се премести по-близо до местоживеенето на хората, например в случай на въздушни удари или наземни сражения в населени места, жените може да имат по-ограничена способност да го избегнат.

Здравословно състояние и увреждания, включително проблеми с психичното здраве: сериозни заболявания и увреждания могат да доведат до ограничена мобилност на дадено лице, което затруднява избягването на непосредствени рискове, а в случай на психични заболявания, това може да го направи по-малко способен да оценява рисковете. В други случаи такива състояния може да изискват чести посещения в здравно заведение. Например, пътната сигурност и/или замърсяването на ключови пътища за достъп с взривни останки от войната може да увеличи риска от безогледно насилие, тъй като лицето ще бъде принудено да пътува. Освен това, ако здравните заведения са повредени и затворени в резултат на годините на конфликт, такъв кандидат може да бъде изложен на по-висок риск поради косвените последици от безогледното насилие, тъй като няма да има достъп до необходимите му здравни грижи.

Икономическо положение: кандидатите в особено тежко икономическо положение може също да са по-малко способни да избегнат рисковете, свързани с безогледното насилие. Те може да са принудени да се излагат на рискове, като например работа в райони, засегнати от насилие и/или експлозивни останки от война, за да задоволят основните си нужди. Те може също така да имат по-малко ресурси, за да избегнат непосредствена заплаха чрез преместване в друг район.

Професия и/или място на пребиваване: професията, която лицето вероятно ще има, когато се завърне в родния си район, също може да бъде от значение. Тя може например да е свързана с необходимостта търговците, които трябва да пътуват през конфликтни зони или зони, замърсени с взривни останки от войната, за да си осигурят прехраната. Може също да е свързана с необходимостта от често посещение на места, за които е известно, че са особено обект на нападения в конфликта, например когато журналисти трябва да отразят конкретно събитие в близост до конфликт или лекари, работещи в близост до конфликт.

Познаване на района: съответните познания за района се отнасят до моделите на насилие, които го засягат, съществуването на райони, заразени с противопехотни мини и др. Различни елементи могат да допринесат за познанията на дадено лице за района. Те могат да бъдат свързани със собствения му опит в конкретния район или в райони, подобно засегнати от безогледно насилие, или с връзката му с мрежа за подкрепа, която

би гарантирала, че е информиран за съответните рискове.
Членове на семейството или мрежа за подкрепа: семейството или мрежата за подкрепа могат да бъдат източник на информация, необходима за оценка на ситуациите. Следователно, човек без или с ограничена мрежа за подкрепа може да е по-податлив на безогледно насилие. Напротив, човек със значителна семейна или мрежа за подкрепа може да е по-способен да оцени рисковете, свързани с безогледното насилие. В някои случаи тези лични обстоятелства могат да се натрупат, което да доведе до повишено излагане на безогледно насилие.
Съдът отбелязва, че М. А. А. не разкрива специфични „лични обстоятелства“, които трябва да се вземат предвид, когато не е достигнат прагът на „просто присъствие при безогледно насилие“, в контекста на С., област К., посочени в Насоките на EUAA, свързани с: възраст, пол, здравословно състояние, наличие на увреждания, професия и/или място на пребиваване, познаване на района, членове на семейството или мрежа за подкрепа. Такива конкретни, лични характеристики на кандидата не са посочени и в последващата молба. Официалната информация, както в цитираните Насоки на EUAA, така и в актуалния Доклад от м. май 2026 г. на U. – Върховен комисар на ООН за бежанците: Сирийска арабска република, и в Доклад на EUAA с информация за страната на произход от месец юли 2026 г. *не съдържат данни* за наличие на вътрешен въоръжен конфликт в С., който достига нивото на суровост по смисъла на чл.15, пар.1, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС – опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице единствено поради самото му присъствие на съответната територия поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Лични обстоятелства, по смисъла на „плъзгащата се скала“ в т.39 от Решение на СЕС от 17 февруари 2009 г. по дело № C-465/07, не се установяват по отношение на кандидата.
На първо място, в последващата си молба кандидатът не навежда конкретни обстоятелства относно личното си положение (по посочените от EUAA критерии), които да изискват по-слаба степен на безогледното насилие за него. Както с оглед на възрастта му, така и с оглед официалната информация относно област К., кандидатът не би могъл да се притеснява от принудително вербуване от кюрдските сили, а след падането на режима на Б. А. същият не може да се опасява и от задължение за отбиване на редовна военна служба. Сирийският гражданин не навежда твърдения за напреднала възраст или доводи, свързани със здравословното му състояние или упражнявана професия. Дължим е извод, че по отношение на него не се установяват и доказват индивидални обстоятелства относно личното му положение, които да изискват по-слаба степен на безогледното насилие за него. Напротив, семейството на същия се намира в рожденото му село на територията на област К., което му осигурява мрежа за подкрепа по цитираните критерии в Насоките на EUAA.
Следователно, не е налице основание по член 15 (в) от Директива 2011/95/ЕС, респ. чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, за предоставяне на субсидиарна закрила. Това е така, тъй като според Насоките на EUAA в провинция К. се извършва безогледно насилие, но не на високо ниво, поради което и в контекста на „плъзгащата се скала“ всеки случай следва да се оценява индивидуално, като се вземат предвид личните обстоятелства на кандидата, каквито специфични обстоятелства при М. А. А. не се установяват.
По изложените съображения съдът приема, че наведените от кандидата доводи правилно и обосновано са възприети от административния орган като такива по чл.13,

ал.2, вр. чл.76а от ЗУБ - в последващата си молба за закрила вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. той не се позовава на нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход. Официалната информация относно страната на произход на кандидата не съдържа данни, че при евентуално негово връщане в С., той ще бъде изложен на тежките посегателства, посочени в чл.9, ал.1 от ЗУБ, или са налице основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ. С изложеното не е изпълнено допълнителното изискване на чл. 33, ал. 2, б. "г" и чл.40, пар.2 от Директива 2013/32/ЕС, вр. чл.13, ал.2 от ЗУБ – новонаведените обстоятелства да са от съществено значение за личното положение на чужденеца или страната му на произход. С други думи – да са релевантни за правилното решаване на основния спор относно наличието на материалноправните предпоставки по чл.8 или чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила, доколкото спрямо кандидата не се установяват релевантни обстоятелства за предоставяне на международна закрила.

Дължим е извод, че процедурата по предварително разглеждане допустимостта на подадената от сирийския гражданин последваща молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г. е проведена според приложимите за нея национални и съюзни процесуални правила, при съблюдаване на основните им принципи и гаранции. С нея чужденецът не предоставя каквито и да е нови елементи относно личното си положение или страната си на произход, относими към предоставяне на международна закрила по смисъла на чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1 от ЗУБ. Като такава тя е лишена от предметен обхват и е недопустима съгласно чл. 13, ал.2 ЗУБ. Ново производство за предоставянето на международна закрила по нея не може да се образува, поради което с нейното недопускане до разглеждане по същество законът не е бил нарушен от страна на интервюиращия орган на ДАБ.

Мотивиран така, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област К., гражданин на Сирийска арабска република, срещу Решение № 166Х от 19.05.2026 г. на интервюиращ орган при ДАБ при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от ЗУБ не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба вх. № УП-33888 от 28.04.2026 г.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: